

ИНДИЈА ИЗМЕЋУ СВЕТОВА: ДЕМОКРАТИЈА И НЕПОСРЕДНИ СУСРЕТИ НЕСВРСТАНИХ

УДК 323(34)"2024"

DOI: 10.5937/spm93-60536

Прегледни рад

Српска политичка мисао

број 5/2025.

Vol. 93

стр. 101-123

*Вељко М. Ђогатовић**

Независни истраживач, Београд

TWO INDIAS: FEDERALISM, REGIONALIZATION, AND THE 2024 GENERAL ELECTIONS

(ДВЕ ИНДИЈЕ: ФЕДЕРАЛИЗАМ, РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА И ИЗБОРИ 2024. ГОДИНЕ)**

Сажетак

Овај рад истражује дубоке друштвене, културне и политичке поделе између северне и јужне Индије, са посебним освртом на њихов утицај на резултате парламентарних избора 2024. године. Полазећи од хипотезе да се подела Индије на север и југ – заснована на језичким, религијским, економским и културним разликама – директно одражава на политичку динамику, у раду се анализира како су се те разлике институционализовале кроз партијски систем и регионално политичко организовање. Север, у којем доминира хинду-националистичка Баратија џаната партија, супротстављена је југу, широм кога јачају регионалне странке и либералнији политички дискурс, што доприноси дубљем развоју двопартијског, односно двокоалиционог система и продубљивању политичке поларизације. У раду се, такође, разматра и историјски

* Имејл: veljko.djogatovic23@yahoo.com; ORCID: 0000-0001-5068-6045

** Translation *in extenso* (превод у целини).

контекст, односно утицај колонијализма, религијских и културних идентитета, као и економске диспропорције која подупире регионалне тензије. Истраживање показује да се федерални оквир Индије суочава са изазовима који потичу из растуће политичке и културно-идентитетске поларизације, што у коначном оставља далекосежне последице по стабилност и интеграцију државе.

Кључне речи: Индија, политичка поларизација, регионализам, федерализам, Баратија џаната партија, парламентарни избори

УВОД

Подела Индије на север и југ није појава новијег датума, али су парламентарни избори 2024. године помогли да се она – можда по први пут од настанка модерне државе – политички кристалише у институционалном облику. Историјски и политички контекст ове поделе настаје као последица сложених социо-културних разлика између два региона: различитог степена колонијалног утицаја, језичких подела (хинди насупротив дравидских језика), религијских тензија (између секуларизма, ислама и хиндуизма, односно хиндутве), економских неједнакости (многоструко развијенији југ), различитих политичких традиција (регионализам југа, централизам севера) као и других важних културно-политичких чинилаца. У том погледу, под северном Индијом се подразумевају федералне јединице: Маджа Прадеш, Утар Прадеш, Бихар, Џарканд, Делхи, Пенџаб, Чатисгар, Раџастан и Харајана. Са друге стране, јужну Индију чине Тамил Наду, Карнатака, Андра Прадеш, Телангана и Керала. Симболично, у овом раду ће та подела често бити означавана дихотомијом *Bharat:Dravida*, као супротстављеним концептима замисли Индије: с једне стране се налази концепт *Bharata* или *Bharatavarsha*, чија је покретачка снага хиндуизам и која истиче културно-цивилизацијску доминацију над јужном и југоисточном Азијом а са друге стране се налази концепт *Dravida* или *Dravida Nadu*, који упућује на визију Индије засновану на плурализму, меком секуларизму, мултикултурализму и равноправности. Идеолошки отац концепта *Dravida Nadu*-а јесте Рамасами (*E.V. Ramasamy*, популарни *Periyar*), вођа покрета *Dravida Munnetra Kazhagam* (Дравидска прогресивна странка).

Истраживачко питање које прожима овај рад гласи: да ли дубоке културне, језичке и религијске разлике између севера и југа Индије

обликују изборне резултате и подстичу развој политичке поларизације и регионализације у земљи? Пратећи то питање, рад ће тестирати три хипотезе: 1) подела Индије на север и југ, заснована на културним, језичким, економским и политичким разликама, има значајан утицај на политички пејзаж, јачање регионалних идентитета и политичке поларизације; 2) север Индије је склонији политичком повезивању с партијама које заступају хинду-национализам и 3) југ Индије показује већу подршку регионалним странкама и пружа отпор доминацији водећих националних странака.

Научна и друштвена оправданост овог истраживања проистиче из пет уско повезаних елемената: 1) значаја парламентарних избора 2024. године као преседана који је открио све израженију регионалну поделу и довео у питање идеју о једној Индији под једном партијом; 2) указивања на ограничења домета хинду-националистичке хегемоније; 3) разумевање раста регионализма; (4) процене потенцијалних претњи федералном карактеру Индије и 5) анализе питања регионалне и унутрашње стабилности Индије као вишенационалне државе.

Методолошки посматрано, у раду ће бити примењен вишеметодски приступ који обухвата историјску анализу (корени културних и политичких разлика), политичку географију (изборна карта Индије и регионални обрасци гласања), анализу изборних резултата (број мандата и број гласова по партијама), анализу идеолошког дискурса (програми најважнијих политичких партија) и компаративну методу (упоређивање северних и јужних држава).

У структурном погледу, друго поглавље анализира друштвени и политички контекст настанка и развоја поделе на *Bharat* и *Dravida*, уз представљање основног теоријског оквира, генезе регионалне поделе и њених кључних димензија (историјска, економска, религијска, језичка и др.). Треће поглавље уноси та сазнања у контекст парламентарних избора одржаних 2024. године, уз осврт на уочене друштвене и политичке обрасце и тенденције. Четврто и закључно поглавље пружа синтезу претходних увида, тестира хипотезе, износи закључке и отвара нова истраживачка питања која превазилазе домет овог рада и заслужују даљу академску пажњу.

ДРУШТВЕНИ И ПОЛИТИЧКИ КОНТЕКСТ ПОДЕЛЕ: *BHARAT VS. DRAVIDA*

Како бисмо приступили анализи утицаја јачања регионализма на парламентарне изборе у Индији 2024. године, неопходно је изложити основни теоријски оквир те указати на контекст настанка и развоја ове регионалне поларизације у Индији. Пратећи хипотетички оквир, идеја овог поглавља јесте да се њиме укаже на то да подела север–југ у Индији није само географска већ идентитетска, историјска и институционална, те да је додатно продубљена економским, демографским и културним разликама. Иако истицање дихотомије *Bharat:Dravida* може деловати амбициозно, па чак и претенциозно, тежиће се аргументованом поткрепљивању не само постојања ове поделе већ и њеног убрзаног продубљивања и проширивања у претходној деценији. Ова дихотомија, у којој први елемент означава територијални и идеолошки континуитет са хинду-националистичким пројектом а други елемент визију јужне Индије као самосвојне, секуларне и инклузивне заједнице, не представља само реторичку конструкцију – она осликава стварну дихотомију у политичкој култури која је актуелна у Индији. Тиме се тежи указати на неопходност разумевања начина функционисања ове поделе при дубљем разумевању изборних образаца.

ТЕОРИЈСКИ ОКВИР: ПОЛАРИЗОВАНА ДРУШТВА И ФЕДЕРАЛИЗАМ

На самом почетку, ваља поставити реторичка питања: Шта заправо значи када кажемо да је Индија *добар пример подељеног друштва*, односно где се у теоријским оквирима могу пронаћи аргументи који подупиру ову тврдњу? Улазећи дубље у политиколошке теорије и приступе, неопходно је представити кључне концепте везане за подељена и поларизована друштва, идеју формативних пукотина (*formative rifts*) и појам погубне поларизације (*pernicious polarization*), као и улогу федерализма у разумевању савремених политичких токова у Индији.

Први корак ка разумевању степена подељености индијског друштва јесте препознавање елемената погубне поларизације у савременој Индији. У том контексту, можемо говорити о све израженијем наративу „*ми* насупрот *они*”, о порасту поларизујућих стратегија политичких актера, често заснованих на политикама идентитета, као

и о формирању поларизације око дубоких формативних пукотина – најчешће у односима хиндуиста (или хиндувиста) према муслиманима – али и у контексту све приметнијих тензија између северне и јужне Индије. Такође, реч је о процесу здруживања интереса и идентитета људи око једне једине поделе, о потреби да се политички захтеви и интереси формирају око културних или религијских идентитета и многим другим елементима политичке поларизације (видети McCoy and Somer 2019, 234–247).

У том контексту, политике идентитета су се показале као један од главних механизма подстицања политичке поларизације у Индији и уопште региону јужне Азије (Ђогатовић 2025b, 74–90). Посебно значајне области раслојавања становништва чине језик, кастински систем и религија (Shilpa 2021, 37). Неки аутори сматрају да успон доминантних странака у Индији и потиче од успешног коришћења политика идентитета уз посебан куриозитет – успон регионалних партија у јужним крајевима Индије је такође последица деловања политика идентитета (Shilpa 2021, 38). Ситуација у Индији није изолован случај – годинама уназад постоје студије са јасним доказима о постојању заједничких образаца и сета динамичних карактеристика озбиљних политичких и друштвених поларизација у различитим контекстима широм света, посебно оним које доводе до појаве погубних последица по саму демократију (McCoy, Rahman and Somer 2018, 16).

Последице дубоке политичке поделе одражавају се и на институционални систем, где оне могу бити повезане и са демократским оснаживањем, али и са ерозијом демократије (McCoy and Somer 2019, 234). У том контексту, поменути аутори посебно указују на значај природе изборног система, овлашћења која стоје на располагању извршној власти, као и на капацитете и ефикасност политичке одговорности (McCoy and Somer 2019, 261). Једна од директних последица политичке поларизације јесте и растући анимозитет између супротстављених друштвених и/или политичких табора, чиме бирачи постају спремнији да прихвате недемократске мере уперене против супарничког табора (Arbatli and Rosenberg 2020, 1). Виши ниво политичке поларизације је повезан са недостатком слободних и фер избора, вишим нивоом медијске цензуре као и нападима власти на интегритет судства (Arbatli and Rosenberg 2020, 8).

Сложена друштвена разноликост Индије – на плану религије, етничке припадности, језика и касте – доприноси константном генерисању нових линија поделе и конфликта. Специфичност

ове студије јесте у фокусирању на процес формирања регионалне поларизације, односно на све израженији расцеп између федералних јединица севера, запада, истока и центра, с једне стране, и југа земље, с друге. Овај процес, који ће бити третиран као вид регионалног облика поларизације, представља нову и значајну форму индијског регионализма.

Утицај те регионалне поделе на политичку сцену Индије, са посебним освртом на парламентарне изборе 2024. године, биће предмет анализе у наредном поглављу. Биће размотрени политички афинитети становништва у оквиру *Bharat* и *Dravida* регија, као и питање улоге и будућности федерализма у најмногољуднијој држави света. Знајући да је уставна обавеза индијске власти да након сваког спроведеног пописа становништва прође кроз процес разграничења (*delimitation*) у коме се очекује да се границе изборних јединица прекрајају а укупан број мандата у доњем дому парламента прерачунава – исходи и закључци би морали бити важни и занимљиви (Jain 2025). Иако је ова пракса паузирана у периоду од 1976. до 2026. године, ближимо се тренутку када ће се са њом наставити, сасвим сигурно на штету јужних, односно у корист северних федералних јединица (Tharoor 2025). Према неким проценама, број чланова доњег дома би том приликом могао бити увећан на 753, а према другима на чак 888 (Tharoor 2025).

СОЦИО-КУЛТУРНЕ И ЕКОНОМСКЕ РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ СЕВЕРА И ЈУГА

Након теоријског утемељења научног приступа, у наставку ће бити анализирани кључни друштвено-политички катализатори продубљивања подела између севера и југа Индије. Реч је о утицају историјско-културне генезе, значају језика и идентитета, месту религијских и културних чинилаца и улози економских и демографских разлика.

Истраживачи историјско-културне поделе често свој аргумент заснивају на чињеници да је реч о унутрашњем процесу дугог трајања. Север и југ Индије су временом развили два различита друштвено-политичка пута, који су данас укључени у оквир једне државе, али подложни све већим тензијама. Историјски, југ је био простор развоја дравидских царстава (*Чола*, *Пандија*, *Виџајанагар* и других), док је север био под утицајем хиндуистичких и исламских династија. Штавише, из неформалног говора се и даље није изгубио израз „мадраси” (*madrasi*/

madrassi) којим би становници северних федералних јединица погрдно називали њихове сународнике са југа. Управо је на територији мадрашке области (*The Madras Presidency* или *Madras Province*, званично *Presidency of Fort St. George* све до 1937. године) и настао дравидски покрет (*Dravidar Kazhagam*, односно *Дравидски савез*) који је утврдио пут савременој либералној и секуларној политичкој култури јужног региона (Naveen 2024).

Шарма (*Arvind Kumar Sharma*) одлази толико далеко да тврди да постоје две различите визије Индије – једне, секуларне, домовине Индијаца свих верских и националних припадности који поштују Гандијево наслеђе и место у историји, која негира вредност кастинског система, која одобрава конзумацију говедине те сматра познавање енглеског језика као велику предност, и друге, хиндуистичке, домовине искључиво хиндуиста-Индијаца, која доводи у питање Гандијев ангажман на пољу социјализације муслимана Индије, која истиче неопходност функционисања кастинског система, која забрањује конзумирање говедине, те сматра коришћење било ког језика осим хиндија – непожељним (Sharma 2020, 44–46). Ипак, важно је напоменути да, иако је тачно да организације-представници „прве визије Индије” баштине апологију кастинског система углавном од свог настанка, уопштено се може рећи да не постоји консензус о прихватљивости оваквог друштвеног система с обзиром на све гласније заговорнике укидања или радикалног ревидирања кастинског система, попут актуелног шефа RSS-а, Мохана Бхагвата (*Mohan Bhagwat*) (видети The Hindu 2022).

Током британске колонијалне управе, административна подела на Бомбај, Мадрас и Бенгал (*presidency*) такође је продубљивала регионалне разлике. Истовремено, север је обликовала доминација брахманског хиндуизма, док је југу својствена дуга традиција отпора кастинском систему, оличена у покретима попут *Dravidar Kazhagam* који је предводио Перијар (*periyar* је надимак који је Рамасами временом добио а који на језику Тамила значи поштовани/старији). Дравидски покрет полази од претпоставке да су народи јужне Индије – они који говоре језике из дравидске језичке групе, укључујући тамилски, телугу, канада и малајалам¹ – посебна и јасно разграничена нација, која

¹ Тамилски језик је најзаступљенији у савезној држави Тамил Наду али и у Пучерију; телугу језик је најраспрострањенији у државама Телангана и Андхра Прадеш; канада језик се користи махом у Карнатаки а малајалам језик користе становници Керале и Лакшадвипа.

мора бити ослобођена утицаја са севера, док се тај утицај огледао у доминацији брахманске елите, наметању санскрита и хиндија, као и у ширем покушају да се на аутентичну дравидску културу – а посебно на изворно тамилско културно наслеђе – наметну туђи вредносни обрасци и језички кодови (Pillalamartti 2024). Ове историјске путање довеле су до настанка различитих политичких култура које су у XXI веку све видљивије и очигледније.

Паралелно с политичком културом развијани су и различити језички и етнички идентитети. Хинди се временом наметнуо као језик хегемоније, док су се јужни језици – у оквиру шире категорије *Dravida* – развијали као културна и политичка алтернатива. У овом контексту, језик се не јавља само као средство комуникације, већ и као срж политичког идентитета. О значају питања језика за центар и периферију, довољно је упознати се са језичким политикама идентитета које су прокламоване широм Индије (Đogatović 2025b, 119–133). Доминација хиндија успела је у научни и академски свет да унесе појаву термина хинди појас (*Hindi belt*), означавајући оне федералне јединице у којима је хинди језик доминантан, посебно као чинилац шире, хиндувистичке политичке платформе. Језици југа су остали дубоко укореењени у културне и политичке идентитете ових народа. Одмах по стицању независности, појавили су се бројни захтеви за реорганизацијом федералних јединица по језичкој основи. Посебно је значајна ситуација у Тамил Надуу, где је тамилски идентитет снажно повезан са Тамилима у Шри Ланки. Језичка питања остају нерешен извор тензија и потенцијалног институционалног преуређења.

Религијске и културне разлике чине још један од кључних слојева ове регионалне поделе. Различите силе су се смењивале на челу индијског потконтинента, али је друштвена улога доминантне религије опстајала значајна, те би хиндутва могла да остане друштвено доминантна снага у наредним деценијама, без обзира на то да ли ће БЦП остати на власти након избора 2029. године (Đogatović 2025c, 116). Оно што је посебно важно у контексту овог рада је чињеница да религија представља изузетно важан фактор у изборној трци (Mofidi 2014, 20). Доминација хиндуизма, јаке/тврде хиндутве и политичког национализма на северу обновљена је са доласком на власт БЦП-а, сада предвођене бившим гувернером Гуџарата – Нарендром Модидјем (*Narendra Damodardas Modi*). Три изборна циклуса касније – два *политичка народа* се налазе даље један од другог него икада раније. Насупрот севера који је импрегниран деловањем политичког хиндуизма,

југ Индије представља праву оазу секуларног плурализма. Идеје које је Рамасами пропaгирао, попут рационализма, права жена и друштвених мањина, социјалне реформе, анти-семитизам и др. у највећој мери су заживеле управо у јужним државама. У овом региону је снажније присуство хришћана, може се прочитати више секуларне и либералне традиције, а отпор друштвеној и политичкој доминацији хиндуизма пружају социјални реформистички покрети са дугом традицијом. Према једном истраживању, 64% хиндуиста сматра да је веома важно бити хиндуиста да би се било истинским Индијцем (Evans and Sahgal 2021, 2). Према истом истраживању, 69% хиндуиста са севера и 83% хиндуиста из централне Индије снажно повезује хиндуистички идентитет са националним, наспрам тек 42% хиндуиста из јужних предела Индије (Evans and Sahgal 2021, 3). Индикативни су и подаци о уделу хиндуиста који сматрају да хиндуиста не сме јести говедину (72%), хиндуиста који сматрају хиндуиста мора веровати у Бога (49%) и ићи редовно у храмове (48%) док 77% муслимана сматра да особа не може бити сматрана муслиманом уколико једе свињетину, док је 60% односно 61% оних муслимана који сматрају да муслимани морају веровати у Бога, односно редовно посећивати џамије (Evans and Sahgal 2021, 3).

Изузетно важан допринос разумевању савременог религијског раслојавања у Индији на темељу регионалне припадности пружен је кроз студију Сантоша Чандрашекара (*Santhosh Chandrashekar*) који указује на значај брахманске концепције Индије као Арјаварте (*Āryāvarta*), те кастинске структуре индијског друштва као логике која подупире савремену хегемонију северне Индије и провинцијализовање јужне Индије и нижих касти (Chandrashekar 2021, 1). Концепт који је настао на основу овог приступа аутор назива *севернизмом* (*northernism*), односно институционализованом доминацијом севера над југом те указује на популаризовање слике Индије као синонима са *брахманизованим* северним делом Индије (Chandrashekar 2021, 1). Планински венац Виндија (*Vindhya*), који се протеже од Гуџарата на западу готово до Варанасија (*Varanasi*) на истоку, представља природну јужну границу Арјаварте, изван које, према легендама и старовековним мишљењима, не живе „прави Индијци”. Венац планина дугачак око 1.100 километара више није само географска вододелница (Mukherjee 2024). Дакле, у северозападној Индији и широм Индо-гангске низије живе „прави” Индијци – што ће много векова касније послужити као основа за развијањем теорије аријевске инвазије/доминације (Chandrashekar 2021,

5). У погледу кастинског раслојавања, на другом месту је писано више о односу према касти Далита (некадашњих недодирљивих) (видети Đogatović i Krstić 2023, 8–10).

Такође, важно је изнети и неколико тврдњи у прилог економске и демографске разлике између севера и југа. Дубљом анализом се могу уочити развојне асиметрије, као последица различите друштвене и политичке културе, а она се често користи и као политички ресурс, јер се директно преводи у политичке позиције, посебно у случају диспропорционалног утицаја на број мандата у доњем дому. Студијама је потврђено да је средином 1980-их година дошло до коначног економског разилажења југа и севера, односно да је управо током те деценије дошло до формирања значајне разлике у економским резултатима између северних и јужних федералних јединица (Paul and Sridhar 2015, 117). Федералне јединице у јужној Индији имају виши ниво прихода по глави становника и њихов економски раст је бржи од централних и северних федералних јединица (Evans 2021). Пет држава југа доприноси са око 30% федералног БДП-а (Jain 2025). Круцијална истраживања у овом пољу истраживања спровели су Босе (*Ashish Bose*) и Чоитани и Кан (*Chetan Choithani, Arslan Wali Khan*). И док је Босева студија спроведена почетком XXI века, Чоитани и Кан нам указују на актуелност друштвених и економских трендова на северу и југу Индије. Узевши као представнике севера 4 федералне јединице (Утар Прадеш, Бихар, Маджа Прадеш и Раџастан) а као представнике југа такође 4 федералне јединице (Андра Прадеш, Карнатака, Тамил Наду и Керала), Босе указује на трендове у промени удела становништва ових 8 федералних јединица у укупном броју становника Индије: 1991. године 39,6%:23,2%; 2021. године 44,6%:19,8%; 2051. године 51,4%:16,5% (Bose 2000, 1698). Он указује и на промену удела ових федералних јединица у броју мандата у Лок Сабхи: 1991. године 204:129; 2021. године 219:119; 2051. године 229:113 (Bose 2000, 1698). Дакле, *Bharat* регион ће своју демографску предност успети да додатно искористи у деценијама које долазе. Другу страну медаље чине економски параметри, где Босе указује на велики диспаритет у погледу: 1) стопе неписмености (на северу од 28% до 65% а на југу од 7% до 54%); 2) стопе смртности новорођенчади (на северу од 105 до 137 деце на 1.000 новорођених, односно од 16 до 84 деце на 1.000 новорођених на југу) и 3) стопе женске фертилности (где жене на северу Индије у просеку рађају између 3,6 и 4,8 деце а жене на југу Индије између 2 и 2,85 деце) (Bose 2000, 1699). Пол (*Samuel Paul*) и Сридхар (*Kala Seetharam*

Sridhar) су, поредећи економске, социјалне и политичке индикаторе и резултате у јужним и северним федералним јединицама такође дошли до бројних значајних закључака у корист тезе о два суштински супротно оријентисана и успешна региона (*Paul and Sridhar 2015, 89–116*). Читани и Кан указују на увећање степена унутрашњих (радничких) миграција из северне Индије у јужну Индију те на неминовно успоравање раста броја становништва Индије и њиховог старења (*Choithani and Wali Khan 2024, 1–2*). Дакле, југ бележи више стопе БДП-а, боље здравствене и образовне показатеље (карактеристичан је контраст између Керале и Утар Прадеша), док север има бројчану, демографску предност, што му доноси све више мандата у доњем дому. Поменути Керала представља најсекуларнију федералну јединицу у Индији: убијање крва је дозвољено, говедина се служи у ресторанима а БЦП никада до избора 2024. године није освојио ниједан мандат (*Anklesaria Aiyar 2020, 11*). Са друге стране, упркос хиндуистичком национализму, БЦП и те како уме да буде флексибилан – у покрајини Гои (*Goa*) је дозволио убијање говеда и уопште стављање говедине у јеловнике ресторана како би се приближио хришћанским гласачима (*Anklesaria Aiyar 2020, 19*). Податак са почетка претходне деценије указује на то да су стране директне инвестиције (СДИ) у само једној држави југа, Карнатаки, износиле 1,53 милијарде америчких долара, што је 2,5 пута више од комбинованог износа СДИ у четири северне државе (Бихар, Маджа Прадеш, Раџастан и Утар Прадеш) (*Choithani and Wali Khan 2024, 5*).

Демографска снага и нижи степен развијености користе се као политички ресурс, нарочито од стране БЦП-а, што се често назива и демографском дивидендом. Ипак, остаје отворено питање правичности федералне расподеле ресурса с обзиром на њихове велике разлике у демографији и економској развијености. Ово поглавље ће бити завршено индикативним резултатом истраживања према коме „дете рођено у Керали има веће шансе да доживи пети рођендан него дете рођено у Сједињеним Америчким Државама али дете рођено у Утар Прадешу има мање шансе да доживи пети рођендан него дете рођено у Авганистану” (*Mukherjee 2024*). Требало би да је овим цитатом довољно снажно указано на дубину структурних регионалних неједнакости у Индији.

ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ, ПАРТИЈСКИ ПЕЈЗАЖ И ИНСТИТУЦИОНАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА

Пре него што се анализа усмери на парламентарне изборе 2024. године, неопходно је сагледати још два кључна аспекта индијске политике а то су: 1) структура партијског система и 2) механизми институционалне интеграције.

У том контексту, већ на први поглед уочава се дубока партијска поларизација између севера и југа земље. Баратија Џаната партија, предвођена премијером Модирем, доминира северним и централним деловима земље, ослањајући се на хиндутву, хиндуизам и хинди језик. Њена кампања често ставља акценат на централизам и идеју националног јединства под једном политичком заставом. Насупрот томе, у јужним федералним јединицама је могуће прочитати разуђену, плуралистичку подршку регионалним и опозиционим партијама које, у сржи свога политичког деловања, ипак деле бројне заједничке вредности. Међу најуспешније регионалне партије југа убрајају се *Dravida Munnetra Kazhagam*, *Anna Dravida Munetra Kazhagam*, *Telangana Rashtra Samithi*, *Yuvajana Sramika Rythu Congress Party*, *Telugu Desam Party* и *Communist Party of India (Marxist)* и многе друге. Иако идеолошки разнолике, ове партије деле низ вредности: залагање за секуларизам, анти-кастинску политику, заштиту регионалног идентитета и отпор централизацији. ДМК се, на пример, често сматра парадигмом јужњачке политике, промовишући вредности дравидског наслеђа и језичке аутономије. Управо се ту налази срж раније поменутих заједничких вредности које су прихваћене од стране већег броја учесника политичке/изборне трке из јужних федералних јединица.

Упркос овим дубоким поделама, Индија и даље функционише као кохерентна федерација, захваљујући снажним механизмима институционалне интеграције. Пет главних фактора одржава ову кохезију: 1) економска зависност од центра, нарочито кроз пореску политику и буџетске нормативе; 2) заједничке институције као што су парламент, изборна комисија, судови, војска и јавна администрација; 3) пан-индијска питања попут односа према Кини и Пакистану, спречавања тероризма и повећања унутрашње безбедности, 4) управљање кризама – од пандемије COVID-19 до економских и еколошких катастрофа – које често подстиче солидарност и координацију између центра и федералних јединица и 5) претња силом од стране центра – посебно у случајевима развоја унутар-државних оружаних и/или

сецесионистичких тенденција. Ови процеси представљају сложену динамику у којој се дубока политичка поларизација одвија унутар формално јединственог институционалног оквира. Управо тај оквир биће испитан у наредном поглављу, кроз анализу резултата избора 2024. године и начина на који су они појачали регионалне разлике.

ПОЛИТИЧКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПОДЕЛЕ: ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2024. ГОДИНЕ

Парламентарни избори одржани 2024. године представљају прекретницу у савременој политичкој историји Индије и то не због самих резултата, већ због начина на који су изборни обрасци потврдили, па и продубили, регионалне, културне и идеолошке разлике унутар земље. Док су северне и централне државе у великој мери остале привржене хинду-националистичком наративу и подржале владајућу коалицију окупљену око БЦП-а, југ је показао снажан отпор том моделу, пружајући подршку регионалним странкама и опозиционој ИНДИЈА коалицији (*Hindi-speaking heartland*) (Selvaraj 2024). Ова подела није искључиво страначке природе – она одражава дубоко укоренење разлике у политичкој култури, историјском искуству и визији будућности Индије.

У овом поглављу ће бити анализиран начин на који је дихотомија *Bharat:Dravida* постала политички опипљива кроз изборне резултате. Пажња је усмерена на просторну расподелу гласова и мандата, поређење подршке у односу на претходне изборне циклусе, као и на идеолошке и програмске разлике између главних актера. Циљ је показати да парламентарни избори 2024. године нису били само борба за власт, већ институционално огледало културне и политичке фрагментације која све снажније обликује индијско друштво и индијску демократију.

Избори су одржани од 19. априла до 1. јуна, у седам фаза, а 543 члана доњег дома парламента бирано је директним гласовима. Нарендра Моди је обезбедио свој трећи узастопни мандат, овог пута уз подршку *Телугу Десам партије* (Андра Прадеш) и *Цаната Дал партије* (Бихар). Право гласа имало је преко 968 милиона грађана, а њих око 642 милиона је то право искористило. БЦП је наступио у оквиру постојеће НДА коалиције, док је ИНК предводио супротстављену ИНДИЈА коалицију. БЦП је освојио 240 мандата, односно 36,56% гласова (око 236 милиона гласова), док је цела НДА коалиција освојила 42,5% гласова и 293 мандата. С друге стране, ИНДИЈА коалиција је освојила 40,6% гласова

и 234 мандата, при чему је сам ИНК освојио 99 мандата и око 137 милиона гласова (21,19%) (Inter-Parliamentary Union 2024, цитирано у: Đogatović 2025c, 111).

Избори су организовани у атмосфери дубоке политичке и друштвене поларизације а за разлику од претходна два изборна циклуса, када је ИНК доживео тежак пораз, 2024. година је обележена представљањем изразито бинарног оквира: НДА против ИНДИЈА коалиције. У идеолошком смислу, дошло је до интензивирања хиндутва реторике, заговарања повећаног друштвеног значаја хинди језика те концепта јединствене нације, док је опозиција акценат ставила на федерализам, социјалну правду и секуларизам. Избори су, у том погледу, више подсећали на референдум о будућем моделу индијске државе него на класично такмичење странака и коалиција.

Географска и идеолошка мапа гласања показују тројну поделу политичког простора: 1) *хинди-хинду-хиндутва појас* – доминација БЦП-а, посебно у Гуџарату, Андра Прадешу, Маджа Прадешу, Бихару и Одиши, уз медијску поларизацију, снажну политичко-религијску мобилизацију и економско заостајање; 2) *анти-хиндутва појас* – снажна подршка ИНДИЈА коалицији и регионалним и секуларним странкама попут *Dravida Munnetra Kazhagam* (Тамил Наду), *Samajwadi Party* (Утар Прадеш), *Shiv Sena* (Махараштра) и других, уз виши ниво општег образовања, нижи степен манипулативности и виши степен отпора реторици БЦП-а; 3) *транзициони појас* – државе попут Харијане, Пенџаба и Раџастана, у којима се одиграла најизразитија борба националних и регионалних актера. Андра Прадеш такође представља добар пример транзиционе (*swing*) државе с обзиром на процес *хиндутвизације* политике, с обзиром да се са YSRCP & TDP (22 + 3 мандата) система прешло на NDA & YSRCP (21 + 4 мандата) систем власти (Naveen 2024).

У прилог тезама ове студије а из изборно-аналитичке перспективе, у овом делу поглавља ће бити изложено осам најважнијих појединачних резултата избора:

1. НДА је, на националном нивоу, спао са 348 мандата (2019) на 293 мандата (2024) што је пад од 10,12% од укупног броја посланичких места;
2. НДА је на северу спао са 195/229 (2019) на 140/229 (2024) мандата, што је пад од 10,12%, док је на југу напредовао са 31/129 (2019) на 49/129 (2024), што представља раст од 3,31%;

3. НДА је, у поређењу са изборима 2019. године, успео да „освоји” Андру Прадеш, Одишу и Телангану (+37 мандата);
4. ИНДИЈА је, на националном нивоу, напредовала са 53 мандата (2019) на 186 мандата (2024), што је раст од 24,48% од укупног броја посланичких места;
5. ИНДИЈА је на северу порасла са 14/229 (2019) на 84/229 (2024) мандата, што је раст од 12,89%, док је на југу напредовала са 28/129 (2019) на 56/129 (2019) мандата, што представља раст од 5,15%;
6. ИНДИЈА је, у поређењу са изборима 2019. године, успела да „освоји” Бихар, Харијану, Царканд, Карнатаку, Махараштру, Раџастан, Тамил Наду и Утар Прадеш (+ 137 мандата);
7. остале партије су, наступајући самостално, назадовале са 142 самостална мандата (2019) на 64 самосталних мандата (2024), што представља пад од 14,36%;
8. до промене власти је дошло у две федералне јединице на северу (Харијана и Утар Прадеш) и четири федералне јединице на југу (Андра Прадеш, Керала, Тамил Наду и Телангана).

Неки од образаца који се могу уочити су следећи: 1) БЦП односно коалиција НДА је, парадоксално и упркос регруписавању у многим федералним јединица, можда и највећи губитник избора; 2) постоји велика разлика у подршци коалицији НДА на северу Индије (61,13% мандата) и југу Индије (37,98% мандата); 3) уласком бројних „трећих странака” у коалиције НДА/ИНДИЈА додатно је интензивирана политичка поларизација (двокоалициони модел); 4) у 6 од 14 федералних јединица севера и југа је дошло до потпуне промене власти; 5) југ није у потпуности одбацио НДА (тек 7 мандата мање од ИНДИЈА коалиције) али ни север није у потпуности одбацио ИНДИЈУ (70 мандата више него пре пет година). Међутим, на националном нивоу, упркос неким аберацијама (нпр. победе НДА у Карнатаки и Андра Прадешу, ИНДИЈЕ у Утар Прадешу и Делхију и поделе мандата у Гои), југ остаје бастион анти-НДА расположења, док север осигурава карактер хинди-хинду-хиндутва појаса. Један од индикатора поларизације јесте и снажна приврженост НДА на западу земље (Гуџарат и Раџастан), односно ИНДИЈА коалицији и трећим партијама на истоку земље (Западни Бенгал, Мегалаја, Мизорам, Манипур и Нагаланд). Такође, НДА је био готово подједнако успешан и у малим (до 10 мандата) и у великим (10 и више мандата) федералним јединицама – 10/18 великих и 8/18 малих федералних јединица са преко 50% мандата. Са друге стране, анти-НДА партије су такође „освојиле” половину ових јединица – 8/18

великих и 10/18 малих. Још један поларизациони индикатор је овим чином потврђен.

Културни, економски и образовни фактори снажно су утицали на формирање ових политичких/изборних образаца. Док су на северу доминирале политике идентитета и религијска симболика (Ајодја, заштита крва, напад на муслимане и др.), на југу су вредности грађанског отпора, инклузије и секуларизма допринеле отпору централизацији. Са друге стране, један од пресудних узрока за губљење апсолутне већине мандата у Парламенту у случају БЦП-а јесте и својеврсно манипулисање интересима и страховима нижих касти (посебно далита) док су се, са друге стране, гласови бирача-муслимана консолидовали уз коалицију између ИНК-а и Самадхди партије које су овог пута наступиле у коалицији (Sen and Khattri 2024). Разлике у образовном нивоу, патријархалним структурама, сиромаштву и кастинском систему додатно су продубиле овај регионални раскол. Истраживања су показала да су муслимани и хришћани већински подржали ИНК и његове савезнике, нарочито на југу и крајњем истоку земље (Bhattacharya 2024). У Керали живи 18% хришћана и 26% муслимана а ИНК је успео да освоји 18 од 20 мандата, што је углавном повезано са подршком мањинских заједница (Bhattacharya 2024).

Показатељи упућују и на ескалацију политичке регионализације и ерозију националног јединства. Јужне државе све гласније захтевају економску и политичку аутономију, док северни представници БЦП-а инсистирају на *новом* федерализму кроз централизован модел. Слогани попут „једна нација, један језик, једна религија” све више се сукобљавају са алтернативним визијама у којима се истиче „једна федерација, више народа, више језика”. Иако је БЦП задржао кључне позиције у Арјаврти, његово присуство у државама попут Карнатаке, Андра Прадеша, Одише и у источним регионима указује на ширу амбицију контроле. Ипак, раст регионалних странака и снажење ИНДИЈА коалиције довели су до смањења националне политичке хомогености.

Резултати избора су утицали на промену баланса између два главна политичка актера. У неким наредним анализама, сасвим сигурно ће се ићи ка тези о преласку читавог политичког система са оног у коме постоји доминантна партија на оне моделе у којима постоји двопартијски, односно двокоалициони аранжман. У годинама које следе постаће јасније да ли ће нови модел довести до (де)стабилизације друштвених односа, односно да ли ће Индија наставити свој пут ка

већој централизацији или ће постати истинска федерација. Идеја консенсуалне демократије и конфедерализма такође нису изван домаћаја реалности.

О утицају ових избора на стање секуларизма, успон политика идентитета и развој политичке поларизације писано је на другом месту (видети Ђогатовић 2025а; Ђогатовић 2025с). Уплив религијских вредности у државну политику, као и сужавање простора за опозицију, доводе у питање теоријски модел двоструке толеранције (*twin toleration*), те наглашавају ризик од стапања религијских и демократских институција. Опозиционе снаге на југу све више себе позиционирају као браниоце нехруовског и гандијевског наслеђа. Политичке тактике – слабљење институција, злоупотреба безбедносног наратива, маргинализација опозиције – помогле су деградацији овог демократског принципа.

Постављају се важна питања – да ли је регионална поларизација трајна или привремена? Да ли ће Индија кренути путем дубље федерализације, или наставити процес централизовања? У којој мери су се политичке поделе институционализовале? То су само нека од отворених питања на која се одговори крећу у распону од остајања у тренутном *status quo* односу, па све до идеја конфедерализације, федералних реформи, изазивања политичке нестабилности и децентрализованог плурализма.

Четири су кључна закључка овог поглавља: 1) избори 2024. године представљају кулминацију географско-политичке поделе Индије; 2) подршка БЦП-у и регионалним странкама одражава један сегмент дубинских социо-културних и економских разлика; 3) регионализација политике отвара питања одрживости постојећег федералног система и 4) процес раздвајања две политичке визије Индије – Bharat и Dravida – је у пуном замаху.

ЗАКЉУЧАК: РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА, СЕПАРАЦИЈА ИЛИ...?

Резултати парламентарних избора 2024. године, као и шири друштвено-политички обрасци који су их пратили, отварају суштинска питања о правцу у којем се креће индијска федерација – да ли ћемо бити сведоци све чвршће регионализације политике, готово на ивици институционалне и суштинске поларизације – или је ипак реч о пролазној етапи једног динамичног демократског система у коме се отпори централизацији и хомогенизацији јављају као корективи, а не

као претње. Питање је и да ли индијски федерализам, у свом постојећем облику, има капацитет да апсорбује растуће регионалне тензије или је потребна дубља реформа – можда чак и у правцу асиметричног федерализма или конфедералне структуре. Коначно, поставља се питање и да ли је Индија у процесу тихе сепарације или у потрази за новом формулом националног јединства – оном која боље одговара њеној комплексној, плуралној и све израженије поларизованој стварности.

Хипотетички оквир овог рада потврђен је у више наврата. Прва хипотеза, о све израженијој политичкој и културној дихотомiji између северних и јужних делова Индије, у потпуности је потврђена. Друге две хипотезе – о идеал-типској поларизацији и доминацији НДА/БЦП-а на северу и регионалних странака на југу – показале су делимичну валидност, с обзиром на постојање изузетака, попут унутар-јужног ривалства између Тамил Надуа и Андра Прадеша, али тенденције остају више него јасне (Naveen 2024). Избори 2024. године су учврстили поделу политичке мапе Индије: север се чврсто везао за хинду-националистички дискурс, док југ остаје обележен као простор плурализма, секуларизма и регионалне аутономије. Од средине 1980-их година, доминантни политички дискурс све више се усклађује са културним резервоаром обележеним конфесионалним и кастинским поделама, подстичући тиме врсту политике која охрабрује бираче да гласају на основу уских, заједничких идентификација – често и насупрот властитом рационалном расуђивању (такозвани *vote bank*) – при чему је ИНК покушао да мобилише мањинске гласове, посебно муслиманске и друге маргинализоване групе, док је БЦП систематски градио сопствену гласачку базу међу већинским хинду становништвом (Mofidi 2014, 21). Са друге стране, највећу баријеру потпуној хиндуизацији Индије чини око 200 милиона муслимана (15% становништва). Међутим, упркос страховима од демографског успона – процене су да ће 2050. године у Индији живети 1,3 милијарде хиндуиста и 300 милиона муслимана (Khan and Lutful 2021, 6). Ипак, то не спречава *Sangh Parivar* и њено милитантно крило *Rashtriya Swayamsevak Sangh* да константно манипулише подацима о степену илегалне миграције муслимана из Бангладеша и Пакистана те доласка до потенцијалног демографског успона који ће угрозити постојање Хинду Раштре (*Hindu Rashtra*) (Deshmukh 2021, 6).

Реч је, дакле, не само о географској подели, већ и о културним и економским разликама које су трајно обележиле односе између севера и југа. Ипак, када је реч о политици, овај расцеп данас више није у мери

у којој је био у првим деценијама након независности. Док су некада партијске линије биле јасније – Конгрес је доминирао и на северу и на југу, а БЦП није имао утицај у јужним државама – савремена политичка динамика показује веће прожимање. БЦП је у међувремену успела да освоји власт у Карнатаки и постепено шири свој утицај у другим деловима југа, док се ИНК суочава са падом подршке на националном нивоу. Истовремено, на северу јачају регионалне партије које мобилишу далитско бирачко тело, при чему и велике странке попут БЦП-а и ИНК-а све више настоје да у својим стратегијама интегришу унутардалитске поделе. Другим речима, културно-географски оквир север–југ остаје важан, али је политички пејзаж данас знатно флуиднији и подложен новим облицима коалиција и прегруписавања. Федерална кохезија се све више доводи у питање – не нужно у терминима формалне сецесије, већ као криза националног консензуса. Кључно питање постаје – може ли једна странка, попут БЦП-а, легитимно владати Индијом ако системски губи подршку у великом делу југа или се већ формира парадигма у којој регионалне партије, попут *Dravida Munnetra Kazhagam* или *All India Trinamool Congress*, преузимају улогу балансера и носилаца новог политичког плурализма? Ова динамика отвара простор за потенцијалну тезу о *de facto* конфедерализму. Индија функционише као мрежа суб-нација, са све лабавијим институционалним ослоном у центру. Већ почетком претходног пост-изборног процеса, Индија је постала више централизована а мање либерална – друга Модирева влада је успела да помери Индију са позиције *de facto* хинду-већинске (*majoritarian*) државе на позицију *de iure* хинду-већинске државе и то кроз усвајање контроверзних политика и закона попут укидања специјалног статуса области Џаму и Кашмир, увођења *Националног регистра грађана као и усвајањем Амандмана на закон о држављанству* (Jaffrelot and Verniers 2020, 1–3).

Идеја о једној Индији са више политичких култура постаје све присутнија а хинди-доминантни модел све мање одржив мирнодопским средствима. Централистички импулси БЦП-а не само што продубљују регионалне тензије, већ и подстичу захтеве за дубљом институционалном реформом – у правцу асиметричног федерализма.

На овом месту се предлаже неколико смерница: *прво*, потребна је јаснија подела надлежности између нивоа власти, нарочито у сфери финансија и културне политике; *друго*, неопходно је превазилажење хинди-нормативности и признавање више културних модела индијског идентитета и *треће*, институције морају да постану

простор инклузивности а не асимилације. Такав приступ има велику шансу да очува плурални карактер Индије и умањи центрипеталне и центрифугалне притиске који га раздиру.

Питање остаје отворено – дали је Индија на путу катрансформацији у *Bharat* за све модел или ће се јужне државе, предвођене идејом *Dravida Nadu*-а, постепено дистанцирати од унитарне визије нације. Уместо одговора, остаје позив на преиспитивање. Будућност Индије не лежи у хомогености, већ у прихватању комплексности – не у окоштавању једног начела нације, већ у изградњи динамичког плурализма као основе нове националне кохезије. Уколико становништво југа стекне утисак политичке маргинализације могу се појавити све гласнији захтеви за уставним преуређењем које би довело до дубље децентрализације власти и ширих овлашћења за појединачне државе а уколико ти захтеви буду игнорисани, постоји ризик да поједини, радикалнији гласови на југу почну отворено заговарати идеју политичке сепарације (Tharoor 2025). *Hic iacet lepus*.

РЕФЕРЕНЦЕ

- Anklesaria Aiyar, S. Swaminathan. 2020. “Despite Modi, India has not yet Become a Hindu Authoritarian State.” *Policy Analysis* 903. DOI: 10.36009/PA.903
- Arbatli, Ekim, and Dina Rosenberg. 2020. “United we stand, divided we rule: how political polarization erodes democracy.” *Democratization* 28 (2): 285–307. DOI: 10.1080/13510347.2020.1818068
- Bhattacharya, Snigdhendru. 2024. “How Minorities Voted in the Indian General Election.” *The Diplomat*. Last accessed on July 30, 2025. <https://thediplomat.com/2024/06/how-minorities-voted-in-the-indian-general-election/>
- Bose, Ashish. 2000. “North-South Divide in India’s Demographic Scene.” *Economic and Political Weekly* 35 (20): 1698–1700.
- Chandrashekar, Santhosh. 2021. “Indian or South Indian? The casteist roots of northern hegemony.” *Journal of International and Intercultural Communication* 16 (2): 91–107. DOI: 10.1080/17513057.2021.1988134
- Choithani, Chetan, and Arslan Wali Khan. 2024. “Southward Ho! Demographic Change, the North-South Divide and Internal Migration in India.” *The India Forum: A Journal-Magazine on Contemporary Issues*: 1–9.

- Deshmukh, Jayanth. 2021. "Terrorizing Muslims: Communal Violence and Emergence of Hindutva in India." *Journal of Muslim Minority Affairs* 41 (2): 317–336. DOI: 10.1080/13602004.2021.1943884
- Đogatović, Veljko, i Zoran Ž. Krstić. 2023. „Mesto hindutve u savremenoj indijskoj politici.” *Međunarodna politika* 74 (1188): 55–75. DOI: 10.18485/iipe_mp.2023.74.1188.3
- Đogatović, Veljko. 2025a. „Religija, politike identiteta i parlamentarni izbori u Indiji.” *Politička revija* 83 (1): 165–187. DOI: 10.5937/pr83-56437
- Đogatović, Veljko. 2025b. „Posledice delovanja politika identiteta na formiranje i razvoj političke polarizacije u državama južne Azije.” Doktorska disertacija. Univerzitet u Beogradu: Fakultet političkih nauka.
- Đogatović, Veljko. 2025c. "Secularism in the Shadow of Hindutva: Religion and the 2019 and 2014 Indian General Elections." *Srpska politička misao* 91 (3): 99–120. DOI: 10.5937/spm91-56022
- Evans, Jonathan. 2021. "In India, Hindu support for Modi's party varies by region and is tied to beliefs about diet and language." *Pew Research*. Last accessed on July 30, 2025. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2021/08/05/in-india-hindu-support-for-modis-party-varies-by-region-and-is-tied-to-beliefs-about-diet-and-language/>
- Evans, Jonathan, and Neha Sahgal. 2021. *Key findings about religion in India*. Washington: Pew Research Center.
- Jaffrelot, Christophe, and Gilles Verniers. 2020. "A new party system or a new political system?" *Contemporary South Asia* 28 (2): 141–154. DOI: 10.1080/09584935.2020.1765990
- Jain, Rupam. 2025. "India's north-south divide over Modi's plan to redraw constituencies." *Reuters*. Last accessed on July 30, 2025. <https://www.reuters.com/world/india/indias-north-south-divide-over-modis-plan-redraw-constituencies-2025-03-04/>
- Khan, Muqtadar A., and Rifat Binte Lutful. 2021. "Emerging Hindu Rashtra and Its Impact on Indian Muslims." *Religions* 12 (9): 1–12. DOI: 10.3390/rel12090693
- McCoy, Jennifer, Tahmina Rahman, and Murat Somer. 2018. "Polarization and the Global Crisis of Democracy: Common Patterns, Dynamics, and Pernicious Consequences for Democratic Politics." *American Behavioral Scientist* 62 (1): 16–42. DOI: 10.1177/0002764218759576
- McCoy, Jennifer, and Murat Somer. 2019. "Toward a Theory of Pernicious Polarization and How It Harms Democracies: Comparative Evidence and Possible Remedies." *The Annals of the American Academy* 681: 234–271. DOI: 10.1177/0002716218818782

- Mofidi, Sabah. 2014. "The Electoral Function of Religion in Contemporary India." *International Journal of Contemporary Issues* 2 (1): 18–33. DOI: 10.13140/RG.2.1.4189.6487
- Mukherjee, Andy. 2024. "Why India's South Rejects Modi — And Why It Matters." *Bloomberg*. Last accessed on July 30, 2025. <https://www.bloomberg.com/opinion/features/2024-04-07/india-elections-progressive-south-is-rejecting-modi>
- Naveen, G. 2024. "A South-South Divide Is Changing India's Political Landscape." *The Wire*. Last accessed on July 30, 2025. <https://thewire.in/politics/a-south-south-divide-is-changing-indias-political-landscape>
- Paul, Samuel, and Kala Seetharam Sridhar. 2015. *The Paradox of India's North South Divide: Lessons from the States and Regions*. New Delhi: SAGE.
- Pillalamarri, Akhilesh. 2024. "There Is No North-South Divide in India." *The Diplomat*. Last accessed on July 30, 2025. <https://thediplomat.com/2024/03/there-is-no-north-south-divide-in-india/>
- Selvaraj, M. Sudhir. 2024. "India Election: How Narendra Modi's BJP Uses and Abuses Religious Minorities for Political Purposes." *The Conversation*. Last accessed on July 30, 2025. <https://theconversation.com/india-election-how-narendra-modis-bjp-uses-and-abuses-religious-minorities-for-political-purposes-228570>
- Sen, Ronojoy and Raghav Khattri. 2024. "The BJP Debacle in Uttar Pradesh." *ISAS Insights*. Last accessed on July 30, 2025. <https://www.isas.nus.edu.sg/papers/the-bjp-debacle-in-uttar-pradesh/>
- Sharma, Arvind. 2020. "On the Difference between Hinduism and Hindutva." *Asian Philosophies and Religions* 25 (1): 43–47.
- Shilpa, N. 2021. "Identity Politics in India – It's Various Dimensions." *International Journal of Research in Engineering, IT and Social Science* 11 (2): 36–39.
- Tharoor, Shashi. 2025. "Is a North-South Divide Opening in India?" *Project Syndicate*. Last accessed on July 30, 2025. <https://www.project-syndicate.org/commentary/india-delimitation-risks-undermining-unity-and-democracy-by-shashi-tharoor-2025-04>
- The Hindu. 2022. "Varna and caste system should be discarded, says RSS chief Mohan Bhagwat." *The Hindu*. Last accessed on July 30, 2025. <https://www.thehindu.com/news/national/varna-and-caste-system-should-be-discarded-says-rss-chief-mohan-bhagwat/article65982475.ece>

Veljko M. Đogatović*

Independent researcher, Belgrade

TWO INDIAS: FEDERALISM, REGIONALIZATION, AND THE 2024 GENERAL ELECTIONS

Resume

This paper explores the profound social, cultural, and political divisions between Northern and Southern India, with a particular focus on their impact on the outcomes of the 2024 parliamentary elections. Starting from the hypothesis that the North–South divide in India – rooted in linguistic, religious, economic, and cultural differences – directly shapes political dynamics, the paper analyses how these differences have become institutionalized through the party system and regional political organization. The North, dominated by the Hindu-nationalist Bharatiya Janata Party (BJP), stands in contrast to the South, where regional parties and a more liberal political discourse are gaining strength. This contrast contributes to the deepening of a dual-party or dual-coalition system and further intensifies political polarization. The paper also considers the historical context, including the legacy of colonialism, religious and cultural identities, and economic disparities that fuel regional tensions. The research finds that India's federal framework is increasingly challenged by rising political and cultural-identity polarization, which ultimately carries far-reaching consequences for the stability and integration of the state.

Keywords: India, political polarization, regionalism, federalism, Bharatiya Janata Party, general elections

* E-mail: veljko.djogatovic23@yahoo.com; ORCID: 0000-0001-5068-6045

* Овај рукопис је примљен 31. јула 2025. године, а прихваћен на састанку редакције 20. августа 2025. године.